

Bergama Belediye Başkanı Mehmet Gönenç İle BerKM Üzerine

KENTSEL CANLANDIRMADA BİR KÜLTÜREL AJAN: BerKM

Ülkü İnceköse

ÜLKÜ İNCEKÖSE: Öncelikle söyleşi talebimizi kabul ettiğiniz için Ege Mimarlık Yayın Kurulu adına teşekkür ediyoruz.

Bergama Kültür Merkezi yapısını gerek sizin websitenizde yer alan fotoğraflardan gerekse de özellikle The Plan Award 2017'de finalist olarak ödüllendirilmesinden sonra artan biçimde ilgililerin bizzat yerine giderek görme fırsatı bulunduğunu, dolayısıyla da yapı hakkında doyurucu biçimde bilgilendirme imkanının olduğunu söylemek mümkün. Biz bu söyleşide, böylesi bir yapının işvereni olarak Bergama kentine böylesi bir yapıyı kazandırmanın sizin için nasıl bir anlamı var, Bergama kentinin gündelik yaşamına nasıl bir katkı sağlayacağını düşünüyorsunuz bunların üzerine konuşmak istiyoruz. Şu soru ile başlamak isteriz:

Ü.İ.: Projenin Emre Arolat Architects'e verilmiş hikayesini sayın Arolat'tan dinledik. Sizden ilk olarak öğrenmek istediğim, programı kültür odaklı olan bir yapıyı Bergama'ya kazandırmak istemenizin sebepleri nelerdir?

MEHMET GÖNENÇ: Bergama'nın çok uzun yıllara -yaklaşık iki bin beş yüz yıl öncesine dayanan- kültür, bilim ve sanat kenti kimliğinin olması. Çünkü Bergama Helenistik dönemde çok önemli bir krallık başkenti ve belki de dönemindeki diğer kentlere göre farkı da bilime ve sanata çok büyük önem verilmiş olması. Bu kentte, benim genetik hafızasına işlemiştir diye zaman zaman söylediğim, bilim ve sanata verilen önem, günümüze kadar da devam etmiş. Ben belediye başkanı olmadan önce de Bergama'ya

mutlaka bir kültür merkezi yapılması gerektiğini düşünüyordum. Başkan olduktan yaklaşık yedi sekiz ay sonra bir kamuoyu anketi yaptık, Bergama'daki hemşerilerimize "kentteki en büyük eksiklik sizce nedir?" diye sorduk. Hemen hemen birçok mahallede kültür merkezi eksikliği ikinci ya da üçüncü sıradaydı. Birinci sırada her zaman olduğu gibi işsizliğe dair şikayetler yer alıyordu. İkinci sıra değişiyordu. Ama ilginçtir ki, kültür merkezi hemen hemen her mahallede ikinci ya da üçüncü sıradaki eksiklik olarak değerlendirilmişti. Yurttaşların bunu eksiklik olarak değerlendirmesi ve talep etmesi çok önemli bir şey. Dolayısıyla, BerKM bu kentin tarihsel kimliği ile de örtüşür biçimde, bugünkü yaşayan Bergamalıların talepleriyle öne çıkmış bir projedir. Sayın Arolat'tan öyküyü dinlemiştinizdir. Ancak şunu da ben eklemek isterim, ben ilk belediye başkanı seçildiğimde bizim elimizde -o dönem için söylüyorum- yaklaşık 10-15 yıl önce çizilmiş bir proje vardı. Sayın Turgut Cansever'in projesi, çok önemli bir proje. Ama tabii ki o projenin üzerinden geçen yıllar, kentin şimdiki konumu, projenin çok büyük ve belediyenin kendi olanaklarıyla yapmakta pek de altından kalkamayacağı bir proje olması, bizi farklı bir proje arayışına yöneltti. Tabii elinizde bir Turgut Cansever projesi var ve ondan vazgeçiyorsunuz, bir de Bergama gibi tarihi kimliği olan bir kente kültür merkezi yapıyorsunuz. Açıkçası burada o yeni proje için de seçici olmamız lazımdı. Bir belediye başkanı için zor bir karar aslında. Dolayısıyla, Emre Arolat tercihi bizim

için başlangıçta biraz tesadüf oldu kendisi de anlatmıştır öyküsünü.

Ü.İ.: Tasarım için neden Emre Arolat Architects? EAA ile nasıl bağlantı kurdunuz?

M.G.: Sayın Arolat'ın yaptığı işlerden, projelerden, çok fazla bilgi sahibi değildim. Bir gün bir gazetede röportajını okudum. Kendisinin mimarlıkla ilgili genel bir takım değerlendirmelerde bulunduğu bir röportajdı. Sanırım Ağa Han ödülünü aldıktan sonra İpekyol fabrikasıyla ilgiliydi. Orada şöyle bir ifadesi vardı; "Mimarlık çok elitist bir iş değil, bizde bu yanlış değerlendiriliyor. Biz çok pahalıya özel sektöre vb. projeler yapıyoruz ama aslında Türkiye'de kamuya da projeler üretmek, yapmak isteriz. Üstelik de çok büyük maddi beklentilerimiz olmadan, belki de bir kamusal sorumluluk gereği bu projelerde yer almak isterim". Tabii benim çok ilgimi çekti. Sonrasında biraz daha okudum araştırdım. Kim olduğunu, neler yaptığını, diğer yapılarını, projelerini araştırdım. Ardından da kendisiyle tanışma ve konuşma ihtiyacı hissettim. Tanışmamız bu şekilde oldu.

Tanışmamız sırasında kendisinin Bergama'yı zaten bildiğini gördüm ve biraz da ben anlattım Bergama'yı. Kendisine Turgut Cansever'e ait elimizde böyle bir proje olduğunu ama bunu şu anda yaşama geçirmemizin çok da mümkün olmadığını da anlattıktan sonra, bize yeni bir kültür merkezi projesi lazım, siz bunu yapar mısınız ama tıpkı röportajda da söylediğiniz gibi biraz da bir mesleki sorumluluk gereği bu konuda bize destek olur musunuz dedim. Tamam, dedi. O zaman Zorlu Center projesiyle biraz haşır neşirdi kendisi ve çok yoğundu. Eğer zamanınız varsa bana bir üç beş ay zaman verin dedi, biz de döndük. İlginç yaklaşık belki beş ay oldu belki altı ay oldu o görüşmeden sonra, bir gün aradı kendisi. Tabii biz giderken birtakım veriler götürmüştük kendisine. Aradı ve bizi tekrar davet etti. Gittiğimizde bir avam proje hazırlamıştı kendisi. Ben çok şaşırdım çünkü projede bize yaptığı sunumda Bergama'da gelinip çekilmiş güncel fotoğraflar da vardı. Bizim kültür merkezinin eski hali oradaki garajın ve etrafındaki dükkanların bulunduğu

fotoğraflar. Bunu görünce kendisinin habersizce Bergamaya gelip bir ön çalıma yaptığını anladım tabii ve keşke dedim bize haber verseydiniz, bizim için bir şey yapıyorsunuz biz sizi karşıladık konuk ederdik dedim. Ardından ikinci bir sunum yaptı bize. Sonrasında da birlikte çalışmaya başladık.

Ü.İ.: Proje alanı geçmişte uzunca yıllar merkezinde otogarın, çeperde de ticari birimlerin yer aldığı bir alan olarak kullanıldı. Kentsel bellekte bu şekilde yer alıyor. Sizin bu bağlamda tasarımcıdan özel talepleriniz oldu mu? Ayrıca, yapının programının oluşturulmasında nasıl bir diyalog kurdunuz?

M.G.: Bu bağlamda tasarımcıya bir müdahalemiz olmadı. Öncelikle şunu vurgulamakta yarar var. Günümüzde kent merkezinde olan ekonomik anlamda değeri çok yüksek olan yerler ne yazık ki çok farklı ticari amaçlarla değerlendiriliyor ve kullanılıyor. Dolayısıyla yer seçiminde, Bergama Kültür Merkezi'nin konumu hem doğru hem de üzerinde en çok konuşulması gereken mesele. Biz bu projeyi biraz daha kentin dışında ekonomik değeri daha düşük bir alanı kültür merkezi olarak kullanıp şimdiki alanı ticarileştirmeyi tercih etmedik. Bunu düşünmedik. Çünkü bu kültür merkezinin, insanların günlük yaşam alanı içinde olmasını, önünden günde binlerce insanın gelip geçtiği sırada oturup dinlenebilmesini, bir takım kültürel aktivitelerden yararlanabilmesini, ayrıca erişilebilirlik konusunda avantajı olan bir yere dönüşmesini istedik açıkçası. Konuştuğumuzda benim ondan ilk istediğim şey, bu kültür merkezinin bir belediyenin kendi olanaklarıyla yapıp bitirebileceği bir şey olmasıydı. Dolayısıyla yıllarca sürecek, bizim boyutumuzu aşan bir proje yerine daha pratik bir şekilde yaşama geçirebileceğimiz bir proje olmalıydı bu.

Ticari mekanların ve kafeteryaların olmasını özellikle istedik ama bunların AVM'lerdeki gibi kültür işlevli alanlarla iç içe geçmesini istemedik. Ama sonuçta o alana hareket katmak için şüphesiz ticari mekanlar da gerekiyordu. Bu gereklilik aynı zamanda daha önceki işlevin korunması

anlamına da geliyordu. Bir başka önemli talebimiz de belirli kapasiteli bir otoparktı. Sinema salonu da, özellikle talep ettiğimiz şeylerden birisiydi. Ancak sayın Arolat'ın bizzat kendisinin kente gelip burayı görmesi, Bergama'yı tanınması, buranın havasını deyim yerindeyse koklaması ve Bergama'yla ilişkili kendi hafızasını tazelemesi, bir şeyler yazıp çizip karalaması asıl böyle bir projeyi ortaya çıkardı. Zaten BerKM'nin mimari çizgileri Bergama'nın özellikle akropoldeki iki bin yıl önceki yapılaşmasından ve oradaki peyzajı kullanımından, hatta oradaki arkatlı sistemlerden esintiler taşıyor. Kendisinin de kültür merkezimiz için bir tanımlaması var; BerKM'nin Bergamalı olduğunu söylüyor. Evet Bergamalı bir yapı. Belki de en doğru tanımlama bu.

Ü.İ.: Tasarım sürecinde EAA ile nasıl bir iletişim kuruldu? Sayın Arolat çok olumlu bir süreç olduğunu ifade etti, sizden de değerlendirme almak isteriz. İlk eskizlerden yapı kağıt üzerinde finale ulaşana dek gelişen iletişim ile ilgili biraz bilgi verebilir misiniz?

M.G.: Proje hem proje müellifinin hem de deyim yerindeyse işverenin, belediyenin içine sinen bir projeydi. O anlamda, biz hakikatten rahat çalıştık. Çünkü ne Sayın Arolat bize bir şeyi dayattı ne de biz ona. Bu açıdan aramızda iyi bir uyum vardı. Tabii sonrasında inşaat sürerken ve bittikten sonra bir takım zorluklar yaşamadık değil. Çünkü bir kere insanların alışmadığı bir yapı, alışmadığı bir stil Bergama Kültür Merkezi. Brütalizm dolayısıyla biz bazı noktalarda bunu Bergamalılara anlatmakta açıkçası ciddi zorluk çektik. Neredeyse bunun siyasi bir bedeli bile oluyordu ama çok da önemli değil, ben onları zaten göze almıştım. Yapı bitip de yaşamaya başladıktan sonra çok çok büyük oranda bunların hepsi ortadan kalktı. Şu anda oraya günde yüzlerce, bazen binlerce insan giriyor çıkıyor. Oradaki aktivitelerin yoğunluğu ve insanlara geri dönüşümü, o yapıya ilk bakıştaki -belki de alışkın olmamaktan kaynaklanan- bir takım eleştirileri de kesti. Hep söylüyorum, belediye başkanlarının böyle çok uçuk kaçık projeler peşinde koşmalarına gerek yok. Eğer siz o şehri iyi tanıyorsanız, şehrin öyküsünü biliyorsanız, aslında o şehir ne yapmanız gerektiğini size söylüyor

bir şekilde. Bu durum mimarlar için de geçerli. Eğer siz oraya, bir coğrafyaya bir yapı inşa edecekseniz, bir şekilde anlayacaksınız, tasarlayacaksınız önce orayı iyi bileceksiniz, tanıyacaksınız. Sadece işte güneşin nerden doğup nerden battığını, rüzgârın nerden estiğini değil o kentte yaşayan insanların yapısını, sosyolojisini, kentin hafızasını, kimliğini de bilmeniz gerekiyor. Dolayısıyla, Arolat bu konuda gerçekten doğru adrestir. Biz gittiğimizde gördük ki Bergama'yı özel olarak çalışmış, analizler yapmış. Dolayısıyla ikisi birleşince Bergama için çok uzun yıllar çok önemli bir yapı olarak kalacak bir proje yaşama geçmiş oldu.

“BERKM BU KENTİN TARİHSEL KİMLİĞİ İLE DE ÖRTÜŞÜR BİÇİMDE, BUGÜNKÜ YAŞAYAN BERGAMALILARIN TALEPLERİYLE ÖNE ÇIKMIŞ BİR PROJEDİR”

Ü.İ.: Yapım sürecinde uygulayıcı firma ile ilgili kimi sıkıntılardan dolayı beklenmedik bir gecikme yaşandığını biliyoruz. Farklı nedenler duyabiliyoruz bu konuda, bir açıklama getirebilir misiniz?

M.G.: Şimdi burada yaşanan büyük sıkıntı böyle özel ve nitelikli bir yapıyı kamu ihale kanunuyla yapmanın getirdiği zorluklardı. Tabii proje özel bir proje ve maalesef biz çoğu zaman yasa gereği öyle işi en ucuz yaparım diyene işi vermek zorundayız. Mecbursunuz ama böyle özellikli bir yapıda bu yasal zorunluluk çok büyük bir dezavantaj.

Hele hele ihaleye giren yükleniciler projeyi iyi okumaz ve detaylarına vakıf olmazsa bizim yaşadığımız zorluklarla karşılaşabiliyorsunuz. Birinci zorluğu buydu. İkincisi de; projenin yaklaşık yüzde sekseninin tamamlandığı zamanda yüklenici intihar etti. İntihar ettikten sonra diğer ortak da yasal hakkını kullanarak projeden çekildi. Ve biz yeniden ihale etmek zorunda kaldık. Aslında bu intihar olayından sonra da yüklenicinin diğer ortağı tarafından proje devam ettirilebilirdi. Ama ortada onların ciddi bir zararı da söz konusu olduğu için açıkçası tercihlerini bu yönde kullanmadılar. Yeniden ihaleye çıkabilmek için de bizim eski yükleniciyle uzlaşmamız gerekiyordu.

O uzlaşma konusunda epey zaman yitirdik. İş yargıya gitmeden çözmeye çalıştık. Çünkü yargıya gitseydi İzmir'deki Basmane çukuruna dönerdi burası. Dolayısıyla bir buçuk yıllık bir gecikme yaşandı.

Elbette bu gecikme de kent merkezinde yıllarca süren bir inşaat görüntüsü verdi ve çevrede yaşayan insanların hoşnutsuzluğu arttı. Neredeyse daha önce yapılan ama devam ettirilemeyen bir takım imalatların da o süreçte zarar görmesi söz konusu olacaktı. Dolayısıyla sıkıntılı bir süreç oldu. Tabii o süreç de bize çok şey öğretti. Çünkü Bergama Belediyesi'nde şu ana kadar tarihinde yapılan hem parasal anlamda hem

de işin hacmi anlamında en büyük proje bu. Dolayısıyla bizim teknik ekiplerimiz de özveriyle çalışmalarına rağmen birçok şeyi ilk defa orda görüp yaşadılar. Bizim için de bir okul oldu Bergama Kültür Merkezi.

Ü.İ.: Uygulama sürecini nasıl değerlendirirsiniz? Pozitif ve negatif olarak neler söylersiniz?

M.G.: Uygulama sürecinde biz hep vardık. Şantiyede bir, ofis kuruldu. Bazen haftada bir, bazen on beş günde bir İstanbul'dan yüklenici firmanın ekibi geldi. Bizim fen işlerinden arkadaşlarımızın birkaçı sürekli bütün mesailerini o ofiste geçirdi. Bizim bu uygulama sürecinde yaşadığımız en büyük sıkıntı ise kuşkusuz yüklenici firmayla proje müellifi arasındaki iletişim eksikliği ve teknik dilin örtüşmemesi oldu. Arolat ekibi her türlü uygulamanın öncesinde malzeme seçimleri için sürekli bilgi ve shop drawing'le bu iletişimin kurulmasını istedi ama yüklenici de bu konuda sürekli ayak diredi. Buna müteahhit refleksi diyelim, onun da alışkanlıkları var, hemen biz yapalım edelim zaman kaybetmeyelim derdinde. Ama tabii biz arada hep böyle bir katalizör, aracı olmaya çalıştık belediye olarak.

Ü.İ.: Yapının çok kuvvetli yapısal ve mekânsal özellikleri var. Sizce öne

çıkan özellikleri neler? Kullanıcı ve işveren olarak cevap verebilir misiniz?

M.G.: Bence insanları çeken, bağlantı noktaları yani giriş kısımları, merdiven kısımları vb. hani deyim yerindeyse insanı içeri çağıran çeken bir takım düzenlemeler. Bazen bazı binaları görüyorsunuz karşıdan, insan yapıya nasıl nerden gireceğini bilemiyor yani bina sizi çağırıyor. Bir kapısı var o kapıdan giriyorsunuz vb. Ama bizimki öyle değil. Bizim birçok noktadan girişimiz var, hem ticari mekânlardan girişimiz var hem de Çamlı Park tarafından. Çamlı Park tarafından girişi için yapılan köprü zaman zaman Bergamalılar tarafından çok eleştirilse de bence yapının en özgün ve güzel çözümlerinden birisi. Çamlı parkı işlevsel hale getirecek projenin ardından hem çatının yeşil alanlara olan bağlantısı hem kültür merkezinin fuayesinden aşağıya inişler çok kolay ve keyifli olacak. Özellikle merdivenlerin tasarımındaki detaylar bile bence çok çok önemli. Bu sırada çamlı parkın projesi hazırlanıyor, önümüzdeki sene el atacağız.

Ü.İ.: Kültür odaklı bu yapının kentlinin gündelik yaşamına neler katabileceğini düşünüyorsunuz?

M.G.: Ben bazen şu deyim kullanıyorum -tabii günümüzde kullanılan haliyle değil- kentsel dönüşüm projesi bence Bergama Kültür Merkezi. Çünkü biz bu şehirde yaşayan insanları, özellikle gençleri, çocukları değiştireceğini, dönüştüreceğini düşünüyoruz. O anlamda bence çok da etkili. O nedenle biz program tercihlerinde de özellikle çocuklara ve gençlere dönük etkinliklere ağırlık veriyoruz. Belki de bir şeyleri değiştirmenin, dönüştürmenin en etkili, en kolay yolu yönü bu zaten; kültür ve sanat. Bergama'nın da genetik hafızasında olan bir şey, söyleşinin başında da söyledim, biz burada yaptığımız kamuoyu anketinde de aslında böyle bir talebi de gördük. Böylesi bir talebin, beklentinin Bergama ölçeğinde Anadolu'daki birçok ilçede, ilde insanlarda olmadığını düşünüyorum. Bu bizim biraz işimizi kolaylaştıran bir şey.

Ü.İ.: Yapının gerek mimarisi gerekse de kullanımı açısından kentliden nasıl geri dönüşler alıyorsunuz?

M.G.: Bergama Kültür Merkezi hem ulusal çapta hem de hatta uluslararası

bir yarışmada çok ciddi başarılar elde etti. Ve eminim bundan sonra da üzerine çok sayıda yazı yazılacak fotoğraf çekilecek değerlendirilecek; bu anlamda Bergama'nın kentsel değerlerinden birisi olacak şüphesiz. Tabii biz hala, yapı henüz bir yıl oldu biteli, kullanıma 8 Ekim'de açmıştık, zaman zaman kullananlardan kullanıcılardan bir takım eleştiriler almıyor değiliz. Ama ben biliyorum ki bu eleştirilerin hepsinin kaynağı alışmadıkları, farklı bir yapı olmasından kaynaklanıyor. Ama insanlar içine girdiğinde, bahçesinde oturduğunda, orada bir tiyatro izlediğinde, bir sergiye gittiğinde vesairede bu algıları farklılaşıyor. Bu ön yargılar kayboldukça ben Bergamalıların önümüzdeki yıllarda daha çok seveceklerini ve sahip çıkacaklarını düşünüyorum. O yüzden şu andaki birtakım değerlendirmeler bizi yanıltır diye düşünüyorum, en azından öyle ummak istiyorum, daha erken biraz. Ama bu inşaat sürecinin bitmesinden sonraki bir yılda bile aslında bu yönde çok ciddi anlamda değişiklik oldu.

Ü.İ.: Yapının zamana ve kullanıcıya bağlı olarak farklı kullanımlara izin verebilecek kapalı, yarı açık ve açık nitelikli kamusal mekanları var. Bu mekanların potansiyellerinin kullanıcı tarafından keşfedilmesini sağlamak ve kullanım yoğunluğunu arttırmak ve nihayetinde kentlinin bu yapıyı tüm mekanları ile sahiplenebilmesini sağlamak için nitelikli bir işletmeye ihtiyaç var. Bu konu nitelikli bir yapı elde etmek kadar önemli. Bu konuda neler yapılıyor ve yapılacak?

M.G.: Şimdi tabii açıkçası Bergama Belediyesi'nin de geçmişteki deneyimleri içinde olmayan bir şey kültür merkezini, bir kültür ve sanat organizasyonunu yönetmek, yani süreklilik arz eden bir şekilde yönetmek, yoksa biz yıl içinde birkaç festival nedeni ile bir şeyler düzenliyorduk, ama şimdi durum tabii farklı. Üstelik sadece de kendi beğenilerimizden hareket ederek, kendi bir takım işte entelektüel zevklerimizden vesaire hareket ederek değil de, bu kentteki hemen herkesi o yapının içine çekebilecek nitelikte bir mozaikle bu işi yapabilmek önemli. Çünkü madem biz insanlara bir şeyler vermek istiyoruz, sunmak istiyoruz ve onlarla

bu insanların değişip dönüşebileceğine inanıyoruz, herkesi kucaklamamız lazım. Dolayısıyla şu ana kadar bütün bu organizasyonların hepsini belediye kendisi kendi çalışanlarıyla, kendi deneyimiyle yürütüyor. Ticari mekanlar hariç. Onlar kiracılarımız bizim. Diğer organizasyonları belediye yürütüyor tabii. Kentliyi de sadece kültürü tüketen değil kültürü üreten bir hale de dönüştürmek lazım. O nedenle biz Bergama Belediyesi Şehir Tiyatroları'nı kurduk. Şehir tiyatromuz ilk oyununu ekim ayında sahnelendi. Çocuklar, gençler orada çalışıyor, üretiyorlar. Onun dışında orada kütüphaneyi çok önemsiyoruz. İlk yaparken bize bir takım eleştiriler geldi, kütüphane ne olacak şimdi, internetten her şeye ulaşabiliyorsunuz, erişebiliyorsunuz diye. Kütüphane bizim için çok önemli ve onun sıradan bir ilçe halk kütüphanesinin ötesinde bir araştırma kütüphanesi olmasını arzu ediyoruz. Çünkü oradaki bütün yayın ve kitap seçimleri de özellikle arkeoloji, sanat tarihi, mitoloji ağırlıklı, yerel tarih ağırlıklı oluşturuldu. Dolayısıyla orası aslında bir Bergama Araştırmaları Kütüphanesi. Bergama ile ilgili, Batı Anadolu tarihi ile ilgili birisi araştırma yapacaksa ilk adreslerden birisi olmasını istiyoruz, Bergama Kültür Merkezi'nin kütüphanesinin. Ama tabii böyle olacak diye kütüphaneye ders çalışmak için gelen, kitap okumak için gelen çocukları da almıyor değiliz. Oraya sürekli üniversiteye hazırlananlar, TEOG'a hazırlanan çocuklar da geliyor. Belki test çözerken onların birisinin canı sıkılır, bir gün orada bir mitoloji okur, bir sanat tarihi kitabı okur, onların da ufku farklılaşır. Dolayısıyla orayı sadece dışarıdan hizmet alımıyla bir takım sahne sanatı, tiyatro vb. sergilenecek değil, buradaki insanların da kültürel üretime katkı koyabileceği, onun içinde olabileceği bir yapıya dönüştürmek arzusundayız. Onu başarabilirsek zaten amacına ulaşmış olacak.

Ü.İ.: Son olarak Sayın Arolat'a da sordüğümüz bir soruyu size de işveren olarak sormak istiyorum, BKM The Plan Award 2017'de finalist oldu. Bu anlamlı başarıyı nasıl değerlendiriyorsunuz?

M.G.: En azından kendi adıma şöyle bir pay biçiyorum, böyle bir işin yapılabilmesine zemin hazırladık,

olanak yarattık. Yoksa sonuçta bir mimari tasarım ve proje olarak şüphesiz buradaki pay Arolat ve onun ekibinin. Ama çoğu zaman da Türkiye'de belediyeler ya da genel adıyla kamu idareleri bu tarz nitelikli projeler yapma konusunda çok da istekli davranmıyor. Bazen daha sıradan ve kimliksiz işlerin yapılması, ortaya çıkarılması sizin sokaktaki belki işte popüleritenizi vb. daha da olumlu etkileyebiliyor, tam tersi. Dolayısıyla bizim burada, kendi adıma risk aldım ama, riskten öte doğru bir şey yaptığımızı düşünüyorum. Yaparken çok eleştirildik, bir takım sıkıntılar yaşadık. Ama şu var, Bergama Kültür Merkezi üç yıllık, beş yıllık, on yıllık bir yapı değil. Ben eminim bundan sonra çok uzun yıllar bu kentle özdeşleşecek. Özellikle uluslararası başarılar da çok ciddi bu anlamda bence; Bergama'nın kentsel kimliğine de değer katacak, prestij katacak. Ben en azından buna imkan yaratma konusunda bir çabamız olduğu için açıkçası kendimi de o anlamda doğru bir iş yapmış olarak değerlendiriyorum. Ama onun dışında tabii bütün bu anlamdaki başarı o emeğin yaratıcılığın asıl sahibi mimari grup.

Tabii şunu da belki söylemek gerekir, bir önceki sorunuzla bağlantılı olarak. Şimdi Bergama Belediyesi'nin artık BerKM gibi bir yapıyı yaşama geçirdikten sonra, bence bundan sonra hiçbir projesi, özellikle kamusal projeleri sıradan olmamalı. Artık bu kentin mimari anlamda bir çitası var. Yeni dönem için söylüyorum en azından. Bundan sonra yapılacak benzeri yapıların da en azından ona yakın değerinde, önemde ve kimlikte olması gerekiyor. Bu hem beni hem de benden sonra gelecek belediye başkanlarını da bence birazcık sorumlu kılacak. Bu anlamda disiplin edecek de bir iş. Bence öyle de bir yönü de var. Umarım öyle olur.

Ü.İ.: Böylesi nitelikte bir projenin kentimizde oluşunu, özellikle "kamusal kent yaşamının" mekansal aktivatörü olabilecek potansiyeli taşımasından ötürü, çok önemsiyoruz. Kentimize kazandırdığınız için çok teşekkür ediyoruz. □

Ülkü İnceköse, Doç. Dr., İYTE Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü